

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. a)

Limba și literatura română

Model

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Duminică, 12 august. Am căutat la izvoare pe Vasile fotografii să ne „imortalizăm” – măicuța și cu mine – într-o poză „artistică”. Măicuța era foarte frumos îmbrăcată, în alb, și pieptănată cu cele două cozi pe cap. Am ales o poziție pe trepte, având pavilionul de cură în spate, ca un „fond” balnear.

Poate că e un obicei depășit de a te fotografia, și mai ales în port popular. La mine este mai degrabă un obicei de familie. Tata mă alesese în copilărie ca modelul lui preferat. El avea pasiunea fotografiatului. Ținea să immortalizeze toate momentele și locurile care îi plăceau. Aparatul „Leica” era foarte modern prin 1934. [...]

Dacă aș fi avut și eu această îndemânare și talent, cred că aș fi fotografiat pe tata, în toate momentele, la toate orele din noapte și zi. Dar, așa cum se întâmplă mai adesea, cel care fotografiază nu apare pe peliculă. Totuși, uneori tata nu rămânea în pagubă, deoarece îl fotografia mereu Radu, soțul meu, și deseori chiar când nu observa. Într-un rând, Radu l-a surprins în vizor strănutând. E o scenă rară în maldărul de fotografii cu tata. Asta însă îl supăra. Supărarea nu ținea mult. Un fotograf îl înțelege numaidecât pe altul. [...]

Luni, 13 august. Expediem o telegramă Letiției Slăvoacă Miron, vestind-o că sosim la Ilva Mare sâmbătă 18 august. La poștă ne aștepta corespondența: două scrisori de la soțul meu, romanul *Răscoala*, tradus în ungurește de Galdí Laszlo, și alte două scrisori – adresate nouă la București – din partea Letiției, precum și una de la Liviu H. Oprescu.

Scrisoarea lui Radu, pe optsprezece pagini, ne-a delectat prin umorul ei dens. Un obicei luat de la tata care îi relata pe larg măicuței întâmplările de peste zi, mai cu seamă din călătoriile în străinătate. Scrisorile erau întocmite de tata întotdeauna în ceasurile imediat următoare evenimentelor respective, când firesc ar fi fost să se odihnească. Era un mod al lui de relaxare, de recreere. Poate că cea mai caracteristică în acest sens este scrisoarea, de „numai” șaisprezece pagini, expediată de la Oslo, la 18 martie 1928, duminică seara. [...]

Odată ajunse la preteasa Lazăr, ni se comunică regretul că nu am participat și noi la botezul nepotului ei, la petrecerea care a avut loc cu cei treisprezece invitați, dintre care cel mai plăcut musafir a fost pictorița Ileana Colonel Antonu, care a cântat și a fluierat doine, înveselind toată adunarea.

O cunoșteam din anii trecuți. În drum spre casă, am întâlnit-o pe pictorița care, bucuroasă, ne-a invitat vineri, să ne arate colecția sa de tablouri și obiecte de artă.

Vineri, 17 august. Astăzi ne pregătim să mergem în vizită la Ileana Colonel Antonu – născută Cheffa – împreună cu părintele Lazăr și soția. [...] Pictorița este o femeie frumoasă, în ciuda celor șazeci și cinci de ani ce-i poartă. E grațioasă și plină de temperament. Studiile și le-a făcut în Franța. A călătorit mult, culegând de peste tot frumosul, în toate formele lui. Originară din Bistrița, s-a stabilit până la urmă în Sângeorz. Din discuție, aflăm că multe țărănci vin la ea și o roagă ca, dintr-un chip mic, „cât un bob de porumb”, dintr-o fotografie aproape ștearsă, să le zugrăvească copilița sau feciorelul morți mai demult. Vor, sărmanele, să aibă „chipul mare și zugrăvit în culori frumoase”. Întotdeauna pictorița le-a satisfăcut dorințele. Atunci când le întrebă dacă „băiata” seamănă, mulțumirea lor este desăvârșită. „Aproape că grăiește”, răspund ele.

Puia Florica Rebreanu, *Pământul bătătorit de părintele meu. File de jurnal*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *depășit* și al secvenței *pe larg*. **6 puncte**
2. Menționează două domenii artistice în care se manifestă talentul Ileanei Colonel Antonu, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o caracteristică a scrisorii trimise de Radu soției sale, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică un motiv pentru care Liviu Rebreanu scria scrisori imediat după câte un eveniment. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, reacția femeilor la vederea portretelor realizate pornind de la fotografiile în care apar copiii lor, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă fotografiile au sau nu un rol important în viața unei persoane, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Pământul bătătorit de părintele meu. File de jurnal* de Puia Florica Rebreanu, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Sunt zece ani. Ce curios îmi pare
Aspectul lucrurilor vechi, uitate!
Ca dintr-un somn, deodată deșteptate,
Parcă privesc c-un aer de mirare...

Mai strâmtă-i casa, toate-s micșorate,
Mă uit ca-n vis, și caut prin sertare,
Nimicuri scumpe... inima-mi tresare
De-o sfântă și duioasă pietate.

Aceleași cadre-mpodobesc păreții,
Din rame, cată lung și trist la mine:
Povești pierdute-n haosul vieții.

De farmecul de-odinioară pline,
Îmi readuc parfumul tinereții...
Parfum de flori crescute pe ruine.

Alexandru Vlahuță, *Sonet*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text narativ studiat*, aparținând lui Mihail Sadoveanu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;

– comentarea a două episoade/secvențe semnificative pentru tema textului narativ studiat;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, relevante pentru textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.